

Työnimi: **KIRSTU**

Aiheen valinta:

Aluksi oli vaikeaa keksiä, mitä tekisi. Tehtävään työhön tuli yhdistää puu- ja metallimateriaalia tai sähkötekniikka/elektroniikkaa.. Aluksi ajattelin tehdä jotain mullistavaa, jotain uutta ja markkinat ja pörssin sekoittavaa kehitelmää, jotain, minkä patenttioikeuksista tapeltaisiin ja jonka sarjatuotanto-oikeuksista maksettaisiin huikkeitä summia. Ajatuksissani oli innovatiivinen, elektroniikkaa, nykYTEKNOLOGIAA ja perinteisiä materiaaleja (puu, metalli ja muovi) luovasti yhdistelty toimiva kokonaisuus arkikäytön tarpeisiin.

Lukuisia tunteja, lukemattomia pulloja urheilujuomaa, muutamia pusseja perunalastuja ja suunnaton määrä harkittuja ja harkitsemattomia ajatuksia ehti kulua ennen kuin tulevan työn hahmo alkoi mielessäni muotoutua. Itse asiassa silmäni osui nurkassa lojuvaan puiseen, sarjakuvista tuttuun aarrearkkumaiseen hahmoon - ja hetkessä kaikki aikaisemmat haaveet ja kuvitelmat innovatiivisesta ihmeestä haihtuivat ja siirryin kuvitelmista todellisuuteen, käytäntöön ja työhön 1. ns. leipälaulinjalle.

Suunnittelu:

Kun hahmoja käyttötarkoitus oli ajatuksissa hahmottunut, alkoi itse laitteen rakentamisen suunnittelu. Näin jälkepäin ajatellen pienoismalli varsinaisesta työstä etukäteen ei ole hullumpi ajatus. Tosin nyt tekemäni lopullinen työ on ikään kuin pienoismalli: yritysten ja erehdysten kautta saavutettu taitotieto siitä, miten ja missä järjestyksessä mitään kannattaa tehdä. Eli seuraava samanlainen työ olisi varmasti helpompi tehdä. Tällä kertaa ei vain ollut aikaa tehdä pienoismalleja, varsinkin kun lopullinen työ jäi osittain keskeneräiseksi.

Vaikka idea työhön tuli olemassa olevasta esineestä, en koko työskentelyn aikana ottanut paljoakaan mallia, siitä. Etenkin alkuvaiheessa jouduin miettimään kaikki mitat ja muodon itse, mikä teki työskentelyn tavanomaistakin hitaammaksi.

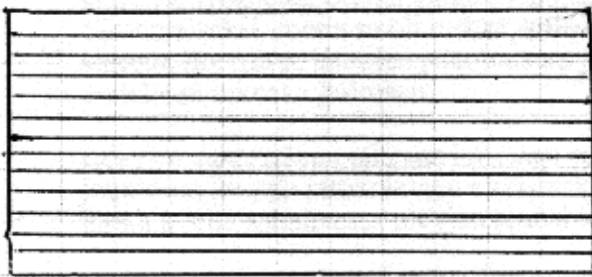
Olen kokenut, että vaikeinta on nimenomaan suunnittelu ja miettiminen, eri työvaiheiden ennakointi ja oikeiden työtapojen valitseminen ja oikein toimiminen, jotta tehtävä laite toimii niin kuin pitäisi.

Ensimmäkin vaikeuksia tuottaa jo se, että ei tiedä kaikkien välineiden käyttömahdollisuuksia eikä osaa soveltaa niitä kaikissa tilanteissa. Tämä johtuu nimenomaan siitä, ettei ole tehnyt tarpeeksi töitä, joissa eri tekniikoita tarvittaisiin. Näin ollen ei tiedä, millä välineellä tai tekniikalla jonkin toimenpiteen tekisi parhaiten. Mutta tässäkin pätee kultainen sääntö: työ tekijäänsä opettaa ja yritysten ja erehdysten kautta oppii.

Toinen hyvin paljon aikaa ja voimia (henkisiä) vievä vaihe on nimenomaan ennakointi ja suunnittelu. Tämäkin on hankalaa varsinkin vasta-alkajalle, jolla ei ole valmiita toimintamalleja ja valmiita malleja joistain aikaisemmista töistä. Ensikertalainen ja aloittelija, jollaiseksi itseni luokittelen, joutuu miettimään kaiken perinpohjin, jotta voisi varmistua, ettei tee mitään väärin. Ja sitä kun ei millään malttaisi tehdä, vaan aina tahtois mieluummin tehdä ja kokeilla eikä miettiä etukäteen. Sen olen kokenut raskaimmaksi.

Työskentely

Ensimmäiseksi suunnittelin hieman arkun mittoja ja kokoa. Sen mukaan sahasin liimalevystä sopivan kokoisen levyn arkun kanneksi. Alkuperäinen ajatukseni oli tehdä kannesta kupera. Vaikeinta oli se, miten siitä saisi kuperan. Hain tietoja kirjoista, kyselin neuvoja ja pohdin itse. Työn vaikeus huomioiden minua kehoitettiin tekemään kansi vanerista tai jättämään se suoraksi. Mutta itse halusin siitä kuperan ja vahvasta puusta. Halusin kokeilla, onnistuuko se. Eli aikaisemmin mainitsemani halu ennemminkin kokeilla kuin ajatella työ valmiiksi päässä, oppi yrityksen ja erehdyksen kautta, voitti. Erilaisten epäonnistuneiden kokeilujen kautta löytyi hedelmällinen tapa: kannen toiselle puolelle ajettiin pyörösahalla uria, levy kasteltiin ja annettiin imeytyä kunnolla, jonka jälkeen tukimuottien ja ruuvipuristimen avulla levy saatiin halkeamatta käyristymään. Kuivuttuaan levy säilytti muotonsa

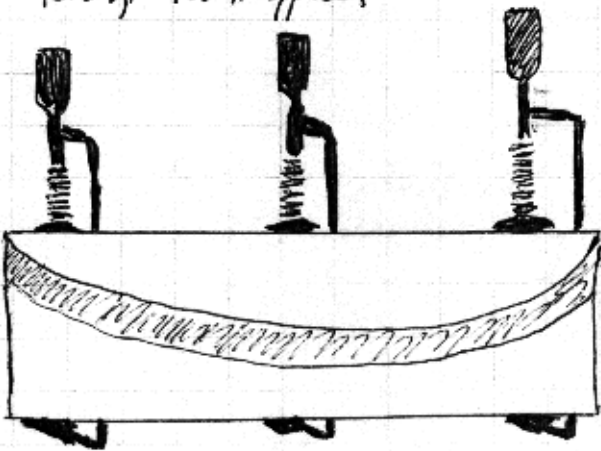
pyörösahalla ajettut urat

kansilevy aliprolelta nähtynä

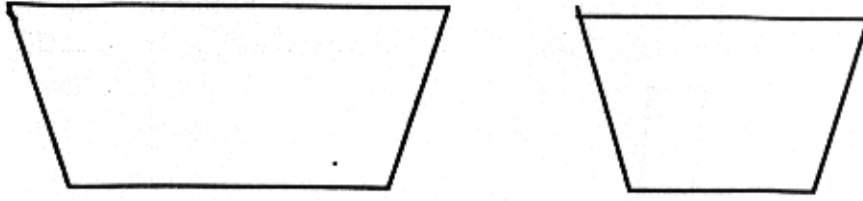
suojien kulkusuunta

kannen muottiin käivuttämiseen
tehdyt tukikappaleet

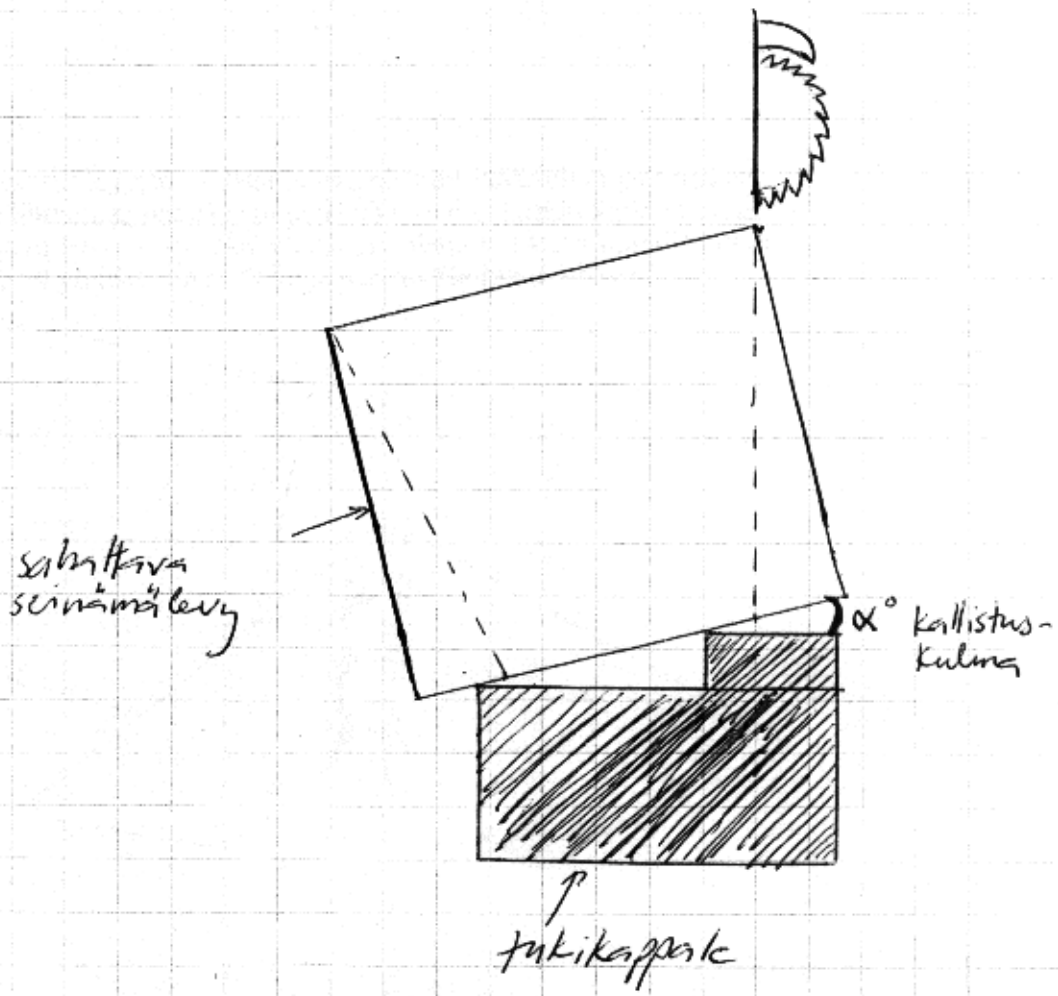
kansilevy puristettuna märkänä
tukikappaleiden välissä

Seuraavaksi piti miettiä runkorakennelman koko (pituus, leveys ja korkeus), käytettävä materiaali, seinämien kallistuskulmat ja niiden tekotapa ja palojen yhteenliittämistavat. Olin ajatellut arkin sellaiseksi, että se kapenee alaspäin mentäessä:

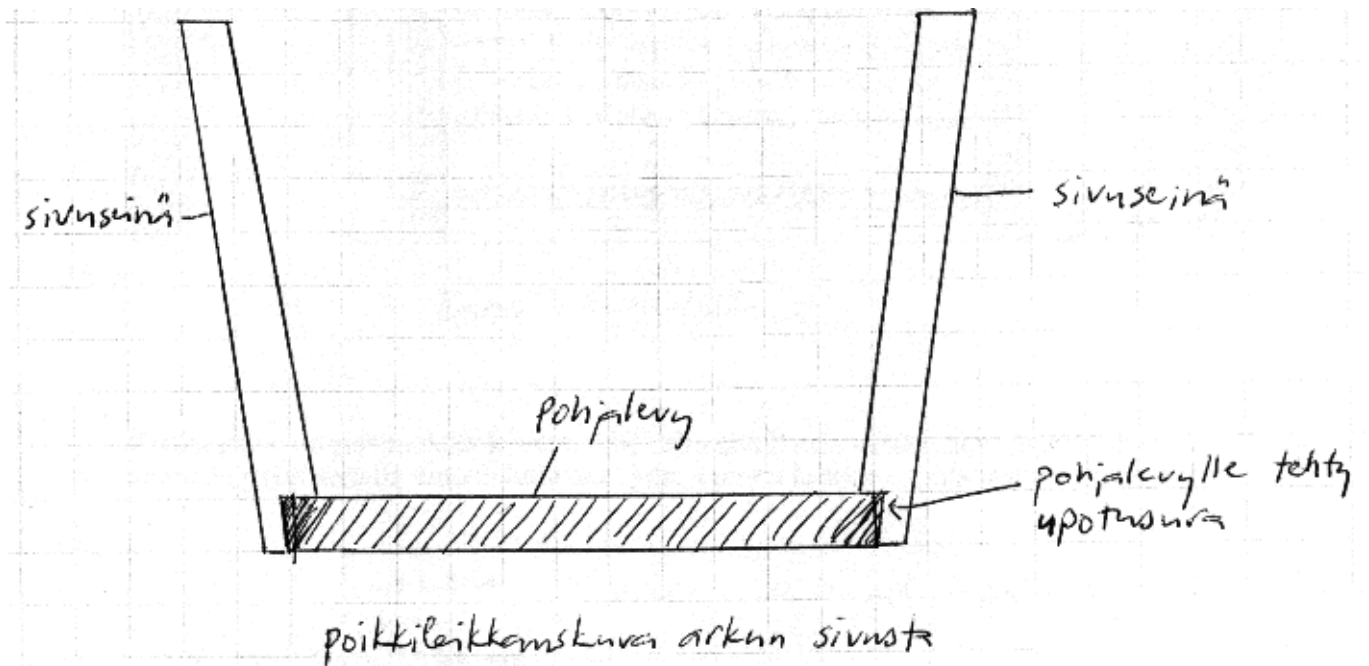

Päätin tehdä seinämät laudoista liimaamalla. Helpommin ja nopeammin olisi lopputulokseen päässyt käyttämällä valmista liimalevyä, mutta sen oksaisuudesta ja heikkolaatuisuudesta johtuen valitsin käytettäväksi lautaa. Toinen, ja itse asiassa varsinainen, syy oli tietämättömyys. Luulin ensin nimittäin kokoavani arkin seinät kerros kerrokselta, minkä vuoksi sahasin lautojen päätykulmatkin jokaiseen lautaan oikeanlaiseksi. mutta se oli turhaa, sillä kun jokainen seinä liimattiin ensin yksitellen kasaan, liikkuivat lautojen päät hiukan, jolloin levyjen reunat jouduttiin sahaamaan uudelleen oikeaan kulmaan.

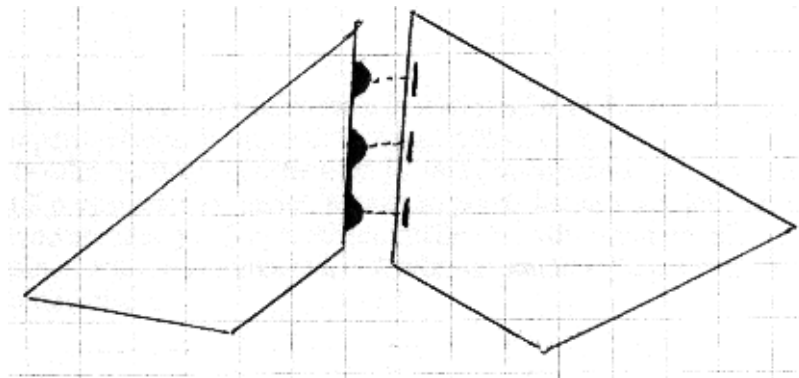
Levyjen sahaaminen oikeaan kulmaan edelsi pohdintaa ja miettimistä: miten saada jokaiseen levyyn samanlainen kallistuskulma. Ratkaisin asian siten, että tein tukilaudan, jonka avulla sahattaessa levyjen reunat tulisivat samaan kulmaan.

Tämän jälkeen ajoin levyjen alakulmaan pohjalevyille uran pyörösahalla.

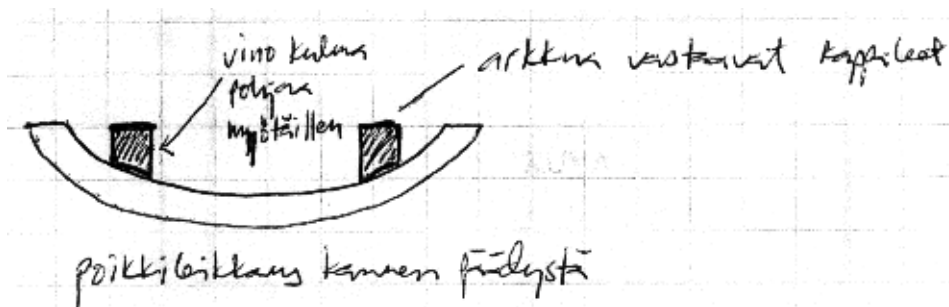
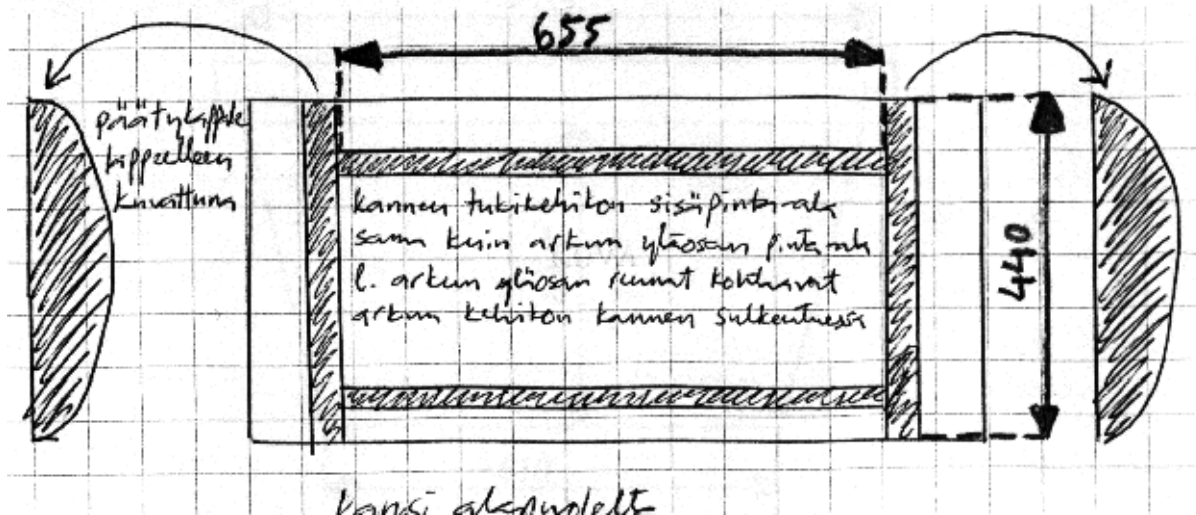

Seuraavaksi vuorossa oli levyjen yhdistäminen. päätin liittää seinämät toisiinsa laminoliitoksella ja liimalla ja pohjalevyn pelkällä liimalla. Laminointiporakoneella tehtiin kolot levyjen reunoihin, vastakappaleiden kohdat tarkkaan samalle kohdalle. Sitten kaikki kappaleet yhdistettiin liimalla ja puristettiin hyvin yhteen.

Arkun kanteen alapuolelle tuli rakentaa vastakappaleet niille kohdille, jotka vastaanottavat arkun reunat kannen sulkeutuessa

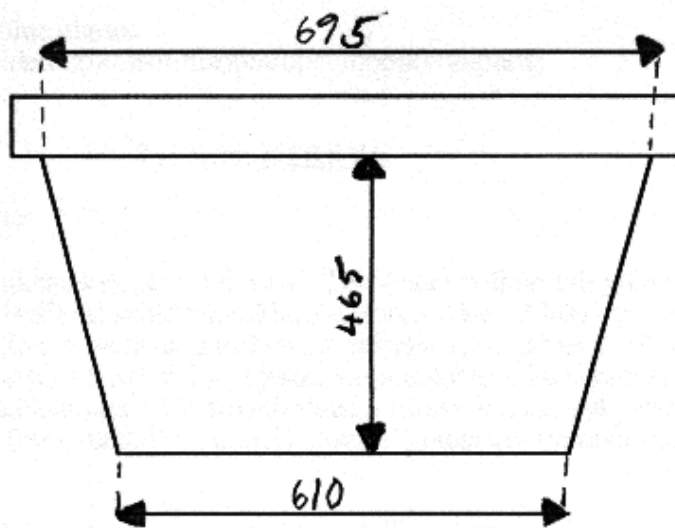
Koska kansi on sisäpuolelta kovera, jouduttiin sivulautaa vastaavat vastakappaleet ajamaan pyörösaamalla vinoon kulmaan, jotta kannen ja arkun kohtauspinta olisi tasainen.

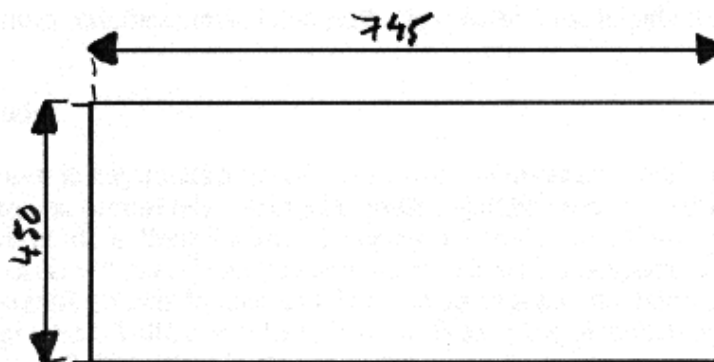
Tämän jälkeen hioin arkun hiomakoneella. Kansi kiinnitettiin arkuun saranalla. Kanteen taoin leveästä lattaraudasta koristeet, jotka kiinnitin kanteen ruuveilla kiinni. Ruuveja parempi vaihtoehto olisi jokin koristeellisempi ja rautakoristeeseen paremmin sopiva kiinnitystapa, mutta kiireellisyydestä johtuen päädyin kyseiseen väliaikaratkaisuun. Pintakäsittelyä en ehtinyt tehdä. Lian tarttumisen kannalta hyvä vaihtoehto olisi käsitellä pinta pellavaöljyllä, jolloin arkun puhdistaminen liasta on helpompaa. Myöskin tekemättä jäivät päätyihin suunnitellut kantokahvat sekä kannen lukitseva lukkolaite sekä arkun pohjan kulmiin tarkoitetut puiset tassut.

Loppupohdinta:

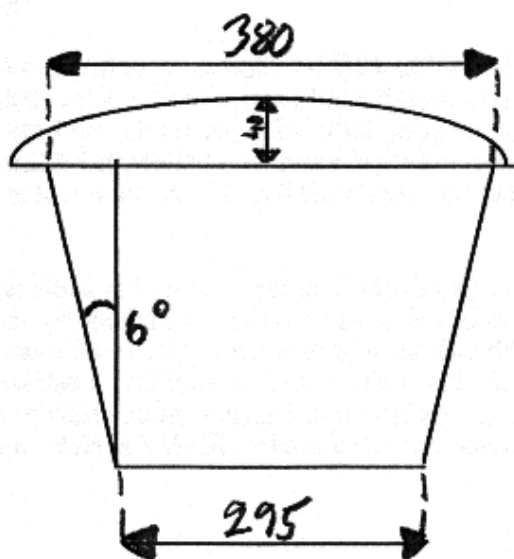
Vaikka alkuperäinen suunnitelma innovatiivisesta ja teknologiaan tähtäävästä työstä muuttuikin enemmän perinteiseksi ja jäljentäväksi käsityöksi, on koko työskentelyprosessista ollut itselleni perustietojen ja -taitojen oppimisen kannalta ollut hyödyllistä. Koen, että perustaidot ja -tiedot, tekniikan ja työskentelytapojen hallinta, on perusedellytys kehittyneemmälle ja edistyksellisemmälle käsityön suunnittelulle ja tekemiselle. Oli erittäin haastavaa ja mukavaa, että työn sai suunnitella ja tehdä itsenäisesti ja omien edellytysten mukaisesti.

kuva sivulta

kuva ylhäältä

kuva päädystä